

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 16.12.1977, sp. zn. 1 Tz 51/77, ECLI:CZ:NS:1977:1.TZ.51.1977.1

Číslo: 68/1978

Právní věta: Z podnětu odvolání obviněného podaného proti odsuzující části rozsudku je odvolací soud povinen podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumat i zprošťující část rozsudku, pokud obviněný byl zproštěn z důvodu, který je pro něj méně příznivý než jiný důvod uvedený v § 226 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 16.12.1977

Spisová značka: 1 Tz 51/77

Číslo rozhodnutí: 68

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odvolání, Revizní povinnost v opravném řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 214 141/1961 Sb. § 134 odst. 2
§ 226
§ 254 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 68/1978 sb. rozh.

Z podnětu odvolání obviněného podaného proti odsuzující části rozsudku je odvolací soud povinen podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumat i zprošťující část rozsudku, pokud obviněný byl zproštěn z důvodu, který je pro něj méně příznivý než jiný důvod uvedený v § 226 tr. ř.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 16. 12. 1977, sp. zn. [1 Tz 51/77](#).)

Nejvyšší soud ČSR shledal, že usnesením krajského soudu v Praze sp. zn. 5 To 245/77 ze dne 18. května 1977, jímž byl zrušen v celém rozsahu rozsudek okresního soudu pro Prahu - východ sp. zn. 3 T 416/76 ze dne 15. února 1977, a v řízení, jež tomuto usnesení předcházelo, byl porušen zákon v ustanovení § 134 odst. 2 a § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Toto usnesení, jakož i rozsudek okresního soudu pro Prahu - východ ze dne 15. února 1977 sp. zn. 3 T 416/76 zrušil a přikázal okresnímu soudu pro Prahu - východ, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu pro Prahu - východ z 15. 2. 1977 sp. zn. 3 T 416/76 byl obviněný F. V.

uznán vinným přečinem příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb., jehož se podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že od 7. 2. 1976 do svého zadržení dne 10. 8. 1976 nikde nepracoval, ač byl zdravý a práce schopen, a peníze k obživě si obstarával především výpůjčkami. Za to byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny. Dále byl obviněný tímto rozsudkem zproštěn podle § 226 písm. e) tr. ř. obžaloby pro trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že od března 1976 až do svého zadržení dne 10. 8. 1976 neplnil vyživovací povinnost vůči nezl. F. V., nar. 10. 12. 1967, v částce 300 Kčs měsíčně, takže za uvedenou dobu dluží 1800 Kčs, a dále v téže době ničím nepřispíval na výživu svých nezletilých dcer L. V., nar. 11. 10. 1971, a M. V., nar. 11. 2. 1973, ačkoliv podle zákona o rodině se měl o tyto děti starat, a protože nepracoval, nemohlo mu být výživné na syna F. V. strháváno z platu, a tak se měl úmyslně vyhýbat plnění své zákonné povinnosti vyživovat jiného.

Proti tomuto rozsudku okresního soudu pro Prahu - východ podal obviněný odvolání, z jehož podnětu krajský soud v Praze usnesením z 18. 5. 1977 sp. zn. 5 To 245/77 rozsudek okresního soudu podle § 258 odst. 1 písm. c) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrátil věc okresnímu soudu pro Prahu - východ, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Generální prokurátor ČSR podal proti posléze uvedenému usnesení krajského soudu v Praze ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona a navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 134 odst. 1 tr. ř., aby toto usnesení spolu s předcházejícím rozsudkem okresního soudu zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř. Ve stížnosti pro porušení zákona bylo vytknuto, že krajský soud porušil zákon tím, že v odůvodnění svého usnesení neuvedl žádné okolnosti, které jej vedly zrušení rozsudku okresního soudu i v části týkající se trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák., takže ohledně tohoto trestného činu nebylo napadené usnesení vůbec odůvodněno. Přitom měl krajský soud vytknout okresnímu soudu nedostatky ve skutkových zjištěních, zejména v tom směru, jakým způsobem se obviněný o úhradu dlužného výživného zasloužil, zda byla dodatečně zaplácena celá výše dlužného výživného a zda obviněný svým jednáním naplnil znaky trestného činu zanedbání povinné výživy.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Poněvadž obviněný vzhledem k tomu, že byl zproštěn trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. z důvodů uvedeného v § 226 písm. e) tr. ř., který je pro něj méně příznivý než jiný důvod tam uvedený, mohl podat odvolání proti zprošťující části rozsudku okresního soudu, postupoval krajský soud správně, když z podnětu odvolání obviněného podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal i zákonnost a odůvodněnost výroku rozsudku okresního soudu, jímž byl obviněný zproštěn obžaloby pro trestný čin podle § 213 odst. 2 tr. zák.

Podle ustanovení § 134 odst. 2 tr. ř. je třeba v odůvodnění usnesení, jestliže to přichází podle povahy věci v úvahu, zejména uvést skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž se skutková zjištění opírají, úvahy, jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona. Odůvodnit usnesení podle těchto hledisek je třeba především v těch případech, kdy se usnesení svým významem blíží rozsudku, jako je tomu zejména i v případech usnesení odvolacího soudu, jímž se rozhoduje o zrušení rozsudku soudu prvního stupně a vrácení věci tomuto soudu s příkazem, aby ji znovu projednal a rozhodl.

V přezkoumávaném případě však krajský soud podle ustanovení § 134 odst. 2 tr. ř. důsledně nepostupoval. Z obsahu napadeného usnesení je totiž zřejmé, že krajský soud toto usnesení, jímž

zrušil celý rozsudek okresního soudu, tedy i jeho zprošťující část, odůvodnil pouze ve vztahu k přečinu příživnictví podle § 10 zák. č. 150/1969 Sb. Výrok napadeného usnesení vztahující se ke zprošťující části rozsudku okresního soudu, nebyl krajským soudem vůbec odůvodněn. Napadené usnesení ve vztahu k této části zrušeného rozsudku je proto nepřezkoumatelné. Tím krajský soud porušil zákon v ustanovení § 134 odst. 2 tr. ř.

Při správném postupu měl krajský soud v napadeném usnesení okresnímu soudu především vytknout pochybení spočívající v tom, že v rozsudku vůbec nezjistil, zda a kterého trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 tr. zák. se obviněný dopustil. O zániku trestnosti zanedbání povinné výživy pro účinnou lítost lze totiž uvažovat jen za předpokladu, že bylo řádně zjištěno, že pachatel se dopustil trestného činu podle § 213 odst. 1 tr. zák. nebo podle § 213 odst. 2 tr. zák. Pokud by jednání pachatele nevykazovalo znaky skutkové podstaty tohoto trestného činu, musel by být pachatel zproštěn podle ustanovení § 226 písm. b) tr. ř.

Okresnímu soudu bylo třeba dále vytknout, že v napadeném rozsudku nezjistil výši výživného, které měl obviněný platit na nezl. dcery L. a M. V. Z obsahu trestního spisu v tomto směru vyplývá, že v době přípravného řízení nebylo na tyto děti stanoveno výživné občanskoprávním soudem. Teprve v hlavním líčení konaném dne 21. 12. 1976 obviněný uvedl, že úprava poměrů nezl. L. a M. V. byla provedena v řízení občanskoprávním okresním soudem pro Prahu - západ někdy v srpnu 1976 a výživné bylo stanoveno částkou 650 Kčs měsíčně na obě děti. Okresní soud při posuzování toho, zda obviněný zaplatil dlužné výživné na tyto dvě děti, vycházel pouze z tohoto tvrzení obviněného, aniž je jakýmkoli důkazem prověřil, zejména neopatřil si příslušné spisy občanskoprávního senátu a nevyslechl o to ani matku dětí. Přitom se ani nedotázal obviněného na to, od které doby má výživné na děti podle rozhodnutí soudu platit a za kterou dobu bylo výživné na děti dodatečně zapláceno.

Tyto nedostatky v dokazování a ve zjištění skutečného stavu věci pak měly za následek, že nelze náležitě přezkoumat, zda obviněný dodatečně zaplatil všechno výživné, které v době od března 1976 do vyhlášení rozsudku okresním soudem, tj. do 15. 2. 1977, zaviněně neplnil. V tomto směru se okresní soud dopustil pochybení i v tom, že o tom, zda výživné bylo zapláceno, nevyslechl ani matky dětí.

Z protokolu o hlavním líčení z 15. 2. 1977 je dále zřejmé, že dlužné výživné za obviněného, který v té době byl ve výkonu trestu, zaplatil jeho otec F. V. Poněvadž z ustanovení § 214 tr. zák. plyne, že pachatel má sám splnit svou povinnost zaplatit dlužné výživné, avšak také postačí, když za pachatele zaplatila dluh třetí osoba, jestliže se tak stalo přičiněním dlužníka, měl okresní soud výsledkem obviněného, popřípadě i výsledkem jeho otce zjistit, zda a jakým způsobem se obviněný přičinil o to, aby jeho otec zaplatil za něho dlužné výživné. Okresní soud měl především svědeckým výsledkem majetek dětí V. V. a A. S. také zjistit, zda čin obviněného neměl trvalé nepříznivé následky ve smyslu § 214 tr. zák., jimiž se rozumí takové následky, které nelze napravit ani dodatečným zaplacením výživného, ať již jde o následky na zdraví dětí anebo o následky spočívající např. v tom, že děti nemohly dosáhnout potřebného vzdělání. Okresní soud však tyto další podmínky pro použití § 214 tr. zák. řádně nezjistil a ani neprovedl v tomto směru potřebné důkazy. Proto jeho závěr, že trestnost činu obviněného zanikla pro účinnou lítost, nemá oporu v dosavadních výsledcích dokazování.

Z uvedeného vyplývá, že okresní soud rozhodl ohledně trestného činu zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 2 tr. zák. na základě neúplně zjištěného skutečného stavu věci a nesprávného hodnocení důkazů. Porušil tak zákon v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Povinností krajského soudu uloženou mu ustanovením § 134 odst. 2 tr. ř. bylo, aby uvedené nedostatky, když správně zrušil v rozsudku okresního soudu výrok, jímž byl obviněný zproštěn obžaloby, uvedl v odůvodnění napadeného usnesení a okresnímu soudu uložil jejich odstranění.